

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Військово-юридичний інститут
Кафедра військового права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Цивільно-військове співробітництво у Національній гвардії України»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – 262.02 «Правоохоронна діяльність військових частин і підрозділів Національної гвардії України»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Цивільно-військове співробітництво у Національній гвардії України» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації 262.02 «Правоохоронна діяльність військових частин і підрозділів Національної гвардії України». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 26 с.

Розробник:

Григоренко Євген Іванович, кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри військового права

Затверджено на засіданні кафедри військового права
(протокол № 12 від 07 червня 2024 р.)

Начальник кафедри – Брідня Єгор Олександрович

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Очікувані результати навчання	6
3. Зміст навчальної дисципліни	10
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни	12
5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	14
6. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	14
7. Критерії оцінювання результатів навчання	15
8. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти	22
9. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	22

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Цивільно-військове співробітництво у Національній гвардії України» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації 262.02 «Правоохоронна діяльність військових частин і підрозділів Національної гвардії України».

Найменування показників	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 2,0	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Обов’язкова	
Кількість модулів – 2		Період підготовки: 2024-2028	
Загальна кількість годин – 60		Семестр: 8	
Тижневих годин: аудиторних – 2-4, самостійної роботи здобувача вищої освіти – 2-4		Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»	Лекції 16 год.
		Спеціалізація – 262.02 «Правоохоронна діяльність військових частин і підрозділів Національної гвардії України»	Семінарські заняття 16 год.
	Самостійна робота 28 год.		
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	

Мета навчальної дисципліни – підготовка військовослужбовця, який здатний брати участь у всебічному створенні сприятливих умов у цивільному середовищі для досягнення військових цілей шляхом організації та підтримання належного рівня цивільно-військової взаємодії з об’єктами цивільного середовища в районах виконання завдань, передбачених Законом України «Про Національну гвардію України», за призначенням (дислокацією) з’єднань, військових частин (підрозділів), вищих військових навчальних закладів, навчальних військових частин (центрів), баз Національної гвардії України.

Завдання – в результаті вивчення навчальної дисципліни курсанти повинні *знати*:

сутність і основний зміст завдань цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України;

процеси всебічного забезпечення організації цивільно-військової взаємодії;

вміти:

організувати виконання завдань із підтримки дій підрозділів Національної гвардії України;

здійснювати заходи щодо реалізації підтримки об'єктів цивільно-військового співробітництва;

проводити заходи щодо підвищення живучості та рівня безпеки при застосуванні підрозділів Національної гвардії України та об'єктів військово-цивільного середовища;

організувати виконання завдань цивільно-військового співробітництва з метою підвищення ефективності організації та функціонування підрозділів Національної гвардії України.

Пререквізити: «Конституційне право України», «Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування (у тому числі стройова підготовка)», «Адміністративно-процесуальна діяльність правоохоронних органів», «Управління повсякденною діяльністю підрозділів», «Правова робота у правоохоронних органах та військових формуваннях», «Військова адміністрація», «Міжнародне військово-співробітництво України».

Кореквізити: «Управління повсякденною діяльністю підрозділів», «Управління діями підрозділів Національної гвардії України в спеціальних операціях».

Постреквізити: - .

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД-1	Демонструвати розуміння понять та особливостей цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.
РН НД-2	Характеризувати міжнародно-правові стандарти у сфері цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.
РН НД-3	Демонструвати розуміння змісту конституційно-правового регулювання цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.
РН НД-4	Інтерпретувати та застосовувати норми щодо спільного планування у системі цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.
РН НД-5	Визначати сучасні тенденції розвитку та уміння прогнозувати подальшу модернізацію теорії та практики застосування сил і засобів цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.
РН НД-6	Демонструвати знання теорії та практики реалізації підсистеми підтримки підрозділів Національної гвардії України.
РН НД-7	Пояснювати загальні правила, підстави та порядок застосування заходів цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України в особливий період.
РН НД-8	Демонструвати розуміння правової природи, мети та умов застосування заходів цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України, їх класифікації та співвідношення з іншими заходами у сфері забезпечення національної безпеки України, що реалізуються підрозділами Національної гвардії України в особливий період.
РН НД-9	Формулювати власну правову позицію, наводити переконливі аргументи, оцінювати докази та знаходити оптимальні варіанти розв'язання конфліктних ситуацій при організації та функціонуванні цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України в умовах особливого періоду.
РН НД-10	Аналізувати правову природу, сутність, мету, підстави та порядок здійснення демократичного цивільного контролю за діяльністю Національної гвардії України як заходу цивільно-військового співробітництва.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної

спеціальності та освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК 1.1. Здатність удосконалювати свій професійний рівень та набувати нові знання.

ЗК 1.2. Здатність до пошуку альтернативних рішень у професійній діяльності.

ЗК 1.3. Здатність бути лідером, стимулювати на досягнення спільної мети, брати на себе відповідальність.

ЗК 1.5. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності.

Спеціальних компетентностей:

СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК 1.1. Здатність до реалізації міжнародних стандартів прав і свобод людини у правоохоронній діяльності.

СК 1.2. Уміння виявляти проблеми правозастосування та пропонувати шляхи їх вирішення під час здійснення правоохоронної діяльності.

СК 1.3. Здатність до перенесення диференційованих фізичних навантажень; експлуатації й обслуговування техніки; прийняття рішень в ході повсякденної службової діяльності, під час мобілізації, воєнного/надзвичайного стану та в умовах ведення бойових дій.

СК 1.4. Здатність використовувати спеціальні знання в різних сферах правоохоронної діяльності.

СК(НГ)1. Здатність до виконання завдань, покладених на підрозділи Національної гвардії України, у тому числі у взаємодії з іншими суб'єктами сектору безпеки та оборони, а також шляхом планування, організації й керування веденням підрозділом бойових дій (бою).

СК(НГ)7. Здатність до організації підготовки та ведення загальновійськового бою, бойових дій підрозділами Національної гвардії України, визначення способів та тактики дій підрозділів; організації бойового, ресурсного, інженерно-технічного забезпечення підрозділу та зв'язку в різних умовах функціонування та формах оперативно-службової діяльності, пересування підрозділів і їх розташування на місці; розроблення та ведення бойових документів.

Програмних результатів навчання:

РН2. Вести міжособистісний діалог та превентивну комунікацію з метою виконання завдань професійної діяльності.

РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

РН7. Взаємодіяти із суб'єктами забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, а також здійснювати комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

РН15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

РН(НГ)1. Організовувати виконання завдань, покладених на підрозділи Національної гвардії України, у тому числі у взаємодії з іншими суб'єктами сектору безпеки та оборони, зокрема, в умовах спеціальних правових режимів.

РН(НГ)4. Здійснювати всебічне забезпечення підрозділу в ході виконання завдань та повсякденної діяльності, вдосконалювати свої фахові і методичні навички, проводити заняття з бойової підготовки з особовим складом (підрозділом), забезпечувати додержання заходів безпеки на заняттях, стрільбах, навчаннях, працювати з таємними документами.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Поняття, зміст та специфіка цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.

Поняття та призначення цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Поняття та особливості цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Сутність та призначення цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Функції цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Мета, завдання та спрямованість цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.

Організаційно-правові засади цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Конституційні засади цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Міжнародно-правова основа здійснення цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Законодавчі акти, що визначають організацію та функціонування цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Підзаконні акти у сфері цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.

Мета та основні принципи організації цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Основні принципи організації цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Усвідомлення обстановки у цивільному середовищі. Розуміння цілей та завдань керівників (лідерів) об'єктів цивільного середовища. Роль органів державної влади та місцевого самоврядування у вирішенні проблемних питань цивільного середовища. Реалізація принципу прозорості в аспекті організації цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Здійснення спільного планування у системі цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Ефективна взаємодія та обмін інформацією.

Характеристика основних складових системи цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України. Сили та засоби цивільно-

військового співробітництва у Національній гвардії України. Підсистема підтримки підрозділів Національної гвардії України. Підсистема підтримки цивільного середовища. Підсистема цивільно-військової взаємодії у Національній гвардії України.

Модуль 2. Основні сфери реалізації цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України на сучасному етапі.

Особливості організації цивільно-військового співробітництва під час застосування підрозділів Національної гвардії України у мирний час. Цивільно-військове співробітництво у сфері підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації осіб офіцерського складу для Національної гвардії України. Цивільно-військове співробітництво у сфері стандартизації вищої освіти за кожною військовою спеціальністю, за якою здійснюється підготовка фахівців для Національної гвардії України. Цивільно-військове співробітництво у сфері реалізації легальних обмежень, встановлених для військовослужбовців Національної гвардії України. Цивільно-військове співробітництво у сфері соціального і правового захисту військовослужбовців Національної гвардії України та членів їх сімей.

Особливості організації цивільно-військового співробітництва під час застосування підрозділів Національної гвардії України в особливий період. Особливості організації цивільно-військового співробітництва під час стратегічного розгортання сил оборони. Особливості організації цивільно-військового співробітництва під час співпраці підрозділів Національної гвардії України та сил територіальної оборони України. Особливості організації цивільно-військового співробітництва у напрямі сприяння руху опору. Особливості організації цивільно-військового співробітництва під час ведення операцій сил оборони.

Організація та функціонування цивільно-військового співробітництва у сфері всебічного забезпечення життєдіяльності Національної гвардії України. Організація та функціонування цивільно-військового співробітництва у сфері матеріального забезпечення життєдіяльності Національної гвардії України.

Організація та функціонування цивільно-військового співробітництва у сфері технічного забезпечення життєдіяльності Національної гвардії України.
Організація та функціонування цивільно-військового співробітництва у сфері речового забезпечення життєдіяльності Національної гвардії України.

Організаційно-правові засади здійснення демократичного цивільного контролю за діяльністю Національної гвардії України як заходу цивільно-військового співробітництва. Поняття та призначення демократичного цивільного контролю за діяльністю Національної гвардії України як заходу цивільно-військового співробітництва. Демократичний цивільний контроль за діяльністю Національної гвардії України у системі цивільно-військового співробітництва, що реалізується як у мирний час, так і в особливий період. Законодавчі основи здійснення демократичного цивільного контролю за діяльністю Національної гвардії України. Предмет демократичного цивільного контролю за діяльністю Національної гвардії України.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Семінарські заняття, колоквіум тощо	Самостійна робота
Модуль 1. Поняття, зміст та специфіка цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.						
1.		Тема 1. Поняття та призначення цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.	6	2	2	2
2.		Тема 2. Організаційно-правові засади цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.	8	2	2	4
3.		Тема 3. Мета та основні принципи	8	2	2	4

		організації цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.				
4.		Тема 4. Характеристика основних складових системи цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України.	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	<i>30</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>14</i>
Модуль 2. Основні сфери реалізації цивільно-військового співробітництва у Національній гвардії України на сучасному етапі.						
5.		Тема 1. Особливості організації цивільно-військового співробітництва під час застосування підрозділів Національної гвардії України у мирний час.	6	2	2	2
6.		Тема 2. Особливості організації цивільно-військового співробітництва під час застосування підрозділів Національної гвардії України в особливий період.	8	2	2	4
7.		Тема 3. Організація та функціонування цивільно-військового співробітництва у сфері всебічного забезпечення життєдіяльності Національної гвардії України.	8	2	2	4
8.		Тема 4. Організаційно-правові засади здійснення демократичного цивільного контролю за діяльністю Національної гвардії України як заходу	8	2	2	4

		цивільно-військового співробітництва.				
		<i>Разом</i>	<i>30</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>14</i>
		Усього годин / кредитів ECTS	60/2,0	16	16	28

5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти здійснюється у таких формах: підбір та аналітичне дослідження керівних документів з питань цивільно-військового співробітництва, рекомендованої/нової наукової та навчальної літератури;

опрацювання конспектів лекцій;

робота над кейсами;

виконання індивідуальних робіт;

підготовка до всіх видів поточних контрольних випробувань (колоквіумів, виконання тестових завдань тощо);

самотестування;

підготовка до семінарських занять та диференційованого заліку.

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри військового права.

6. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Цивільно-військове співробітництво у Національній гвардії України» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни *на семінарських заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове чи експрес-опитування, вирішення практичних

завдань або задач, розробка кейсів, захист есе чи реферату за ініціативи здобувача освіти. У ході семінарського заняття здобувач може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 1; 2; 3);

контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів, виконання тестового завдання. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки здобувача до вивчення поточного матеріалу.

Впродовж семестру здобувачі вищої освіти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є *диференційований залік*. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та індивідуальної роботи, за якої здобувач освіти допускається до складання диференційованого заліку, становить 25 балів. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Цивільно-військове співробітництво у Національній гвардії України» при підсумковому контролі у формі диференційованого заліку:

Поточний контроль				Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти	Підсумковий контроль (диференційова ний залік)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
Семінарські заняття	Тестове завдання	Семінарські заняття	Колоквиум			
max 12	max 3	max 12	max 3	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання (диференційований залік):

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на семінарському занятті	Max 3	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	2	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	1	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 3	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	2,5	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість несуттєвих помилок.
	1,5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість суттєвих помилок.
	1	Прогалини в знаннях, здобувач слабо володіє матеріалом.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестове завдання	Max 3	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	2,5	Результати опрацювання матеріалу високі, але є незначна кількість несуттєвих помилок.
	2	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	1,5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	1	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти: Наукова доповідь	Max 10	<p>Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно, повно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Ґрунтовно вивчена сучасна вітчизняна та зарубіжна наукова література, нормативні джерела, судова практика, практика органів охорони правопорядку, офіційна статистика. Проведено соціологічне дослідження – опитування, анкетування тощо. Наведені посилання на використані джерела.</p> <p>Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота правильно структурована, має вступ (обґрунтування актуальності дослідження, постановка його мети та завдання), повно висвітлено стан наукової розробленості проблеми, наведено узагальнення наукової літератури, законодавства та інших</p>

		джерел. Окрім викладення матеріалу робота містить власний авторський підхід до вирішення розглядуваної проблеми та висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.
	8	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав основні сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові літературні джерела, законодавство, релевантну правозастосовну практику. В роботі наведені посилання на використані інформаційні джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота добре структурована, має обґрунтування актуальності дослідження; висвітлюється загальний стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить аргументовані авторські висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.
	6	Послідовно та грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав незначну кількість сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових літературних джерел, законодавство, правозастосовну практику. В роботі наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота структурована, має обґрунтування актуальності дослідження, висвітлюється стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить окремі авторські висновки.
	4	Робота недостатньо структурована, не має послідовності та логічності викладення матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела. Наявна незначна кількість посилань на судову та / або правозастосовну практику. Представлена робота не повністю відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася. Обрана тема є актуальною, але відсутній авторський підхід при дослідженні більшості питань.
	2	Робота недостатньо структурована, не має змістовної логічності у викладенні матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела, але не звернувся до правозастосовної практики. Представлена робота не в повній мірі відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, виконана неакуратно, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність

		питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася; відсутні авторські висновки.
	Min 0	Представлена робота не відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня; містить ознаки академічної недоброчесності.
Реферат	Max 10	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також надана власна оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені авторські пропозиції. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	7	Переважає більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	3	Питання плану теми висвітлені поверхово. При написанні реферату використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Анотування прочитаної додаткової літератури з курсу	Max 4	В роботі здійснена анотація обраних за погодженням з викладачем-науковим керівником джерел. Наведено бібліографічний опис анотованого джерела, надана характеристика його змісту, виділена головна ідея, ключові положення. Анотація містить не лише огляд прочитаного матеріалу, а й аналітичну позицію здобувача вищої освіти з приводу отриманої інформації. Здобувач вищої освіти продемонстрував уміння працювати з літературою, аналізувати норми чинного законодавства, використовувати наукові джерела та правозастосовну практику, робити обґрунтовані висновки. Анотація відповідає вимогам, які пред'являються до такого виду робіт. Вказуються причини обрання певної теми, джерел, робіт конкретних авторів, обґрунтовується актуальність теми, наводиться думка здобувача вищої освіти щодо усвідомленого матеріалу та формулюється висновок.

	2	Анотація здійснена поверхнево, містить лише огляд прочитаного матеріалу. Здобувач вищої освіти не продемонстрував уміння працювати з літературою, ґрунтовно аналізувати норми чинного законодавства, використовувати у необхідній кількості наукові джерела та правозастосовну практику, виокремлювати проблеми правозастосування та головну думку. Зроблені висновки не в повній мірі відображають зміст анованого матеріалу або є помилковими.
	Min 0	Анотація містить лише загальний огляд дослідженого матеріалу. Зроблені висновки не відображають його зміст, є помилковими або містять ознаки академічного плагіату.
Есе	Max 6	Есе виконано самостійно, сумлінно та добросовісно. Містить ключову ідею, що розкривається у змісті роботи на конкретних прикладах із судової практики, прецедентах Європейського суду з прав людини, підходах науковців, але з формуванням та наведенням автором власного ставлення до досліджуваного питання.
	4	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, містить методологічні помилки, недостатнє обґрунтування досліджуваного питання.
	2	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, не відповідає стилю есе, не містить авторського висновку щодо розглядуваного питання.
	Min 0	Тема есе не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Складання термінологічного словника	3	Здобувач вищої освіти повністю виконав завдання стосовно створення заздалегідь узгодженого переліку термінів, що відображають термінологію галузі (кількох галузей) знань або лексику спеціальної сфери. Складено список термінів, пов'язаних із певною тематикою дисципліни, що вивчається, та надано їх визначення. Підготовлений словник містить не менше 10 термінів. Здобувач вищої освіти спирався при підготовці словника на чинне законодавство, міжнародні нормативні акти, практику Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України та Верховного Суду, а також сучасну вітчизняну та зарубіжну наукову літературу за обраною темою.
Розробка схем, таблиць, діаграм	3	Розроблено схему, таблицю, діаграму на основі комплексного аналізу чинного законодавства, узагальнення правозастосовної практики, опанування літературних джерел з навчальної дисципліни, яку вивчає здобувач вищої освіти. Належна систематизація матеріалу дозволила ґрунтовно проаналізувати взаємозв'язки, відмінності тощо. Цей вид індивідуальної роботи

		бажано проілюструвати презентацією, що значно підвищує її ілюстративність. Робота виконана акуратно, ретельно, ґрунтовно, самостійно.
Створення презентації	3	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором здобувача вищої освіти іншого зручного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни, що вивчається. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання.
Створення короткометражного фільму	10	Презентується фільм тривалістю не менш 2-3 хвилин аудіо-відео або відео контенту. Сюжет фільму охоплюється єдиною метою, містить ідею, яка заздалегідь обговорена з науковим керівником. Фільм виконаний якісно, звук чіткий, є доступним для перегляду.
Написання та опублікування наукової статті	10	Наукова стаття є логічно завершеною, ґрунтовною, в ній досліджено найбільш актуальні проблеми чи певне питання, яке є важливим для поглиблення знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни, що ним вивчається. Стаття має науковий стиль викладу. Змістовно їй притаманні точність, зрозумілість, зв'язаність (логічна несуперечливість), цілісність, грамотність, довершеність матеріалу та його високий науковий рівень. Структурні елементи статті відповідають вимогам видання, до якого вона подається. Максимальний бал виставляється за умови опублікування підготовленої статті видавництвом.
Написання та опублікування тез доповіді на конференції	5	Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції відповідають вимогам, які висуваються до такого виду роботи. Вони лаконічно формулюють ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив або бажає виступити на конференції. Тези оформлені відповідно до вимог, що висуваються організаторами конференції чи видавництвом. Максимальний бал виставляється за умови їх опублікування.
Диференційований залік Зараховано	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.

	55	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
Не зараховано	Min 0	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

8. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти

Шкала підсумкового педагогічного контролю (диференційований залік)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

9. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01.07.2010 р. № 2411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>
3. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
4. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>
5. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
6. Про правовий режим надзвичайного стану : Закон України від 16.03.2000 р. № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>
7. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України

від 05.03.1998 р. № 183/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80#Text>

8. Про додаткові заходи щодо дальшої демократизації суспільства та посилення цивільного контролю за діяльністю правоохоронних та розвідувальних органів України : Указ Президента України від 18.02.2004 р. № 206/2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/206/2004#Text>

9. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 26.05.2015 р. № 287/2015. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2872015-19070>

10. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Военної доктрини України» : Указ Президента України від 24.09.2015 р. № 555/2015. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5552015-19443>

Література

Основна література

1. Військове право : підручник / за ред. І. М. Коропатніка, І. М. Шопіної. Київ : Алерта, 2019. 648 с.

2. Військове право України : підручник / за заг. ред. А. М. Колодія, О. В. Кривенка, В. Й. Пашинського. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2019. 392с.

3. Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони: теорія і практика : навч. посіб. / за заг. ред. В. Г. Пилипчука ; Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН України. Київ; Одеса : Фенікс, 2020. 224 с.

4. Коваль Д. О., Авраменко Р. А. Военні злочини. Особливості розслідування міжнародних злочинів, скоєних в контексті збройного конфлікту на Донбасі. Київ : ГО Truth Hounds ; Одеса : Фенікс, 2019. 36 с.

5. Методичні рекомендації з інтеграції гендерних підходів в систему підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони України. 305 с. URL: https://nuou.org.ua/assets/documents/method_recomendations_gender_integration.pdf

6. Мехеда В. Д., Червякова О. В., Іващенко С. В. Військова служба: підготовка, вступ, проходження та припинення (правові аспекти управління персоналом) : навч.-метод. посіб. Харків : Військово-юридичний інститут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, 2021. 332 с.

Додаткова література

1. Cherviakova O. Ensuring national security in a conflict society: processes and mechanisms of transitional justice. *Scientific approaches in jurisprudence : collective monograph* / Lohvinenko M., Kordunian I., etc. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2020. 213 p. P. 109–116.

2. Cherviakova O., Mekheda V. Violations of the laws or customs of war under military law: comparative analysis of international and internal legislation of Ukraine. *Problems of Legality*. 2021. Issue 152. P. 8–18.

3. Kaminska, N., Loshchykhin, O., Romanova, N. The role of the OSCE in ensuring gender equality into policies and practices. *Fundamental and Applied Researches in Practice of Leading Scientific Schools*. 2019. No. 34 (4). P. 87–91.

4. Богуцький В. В., Григоренко Є. І. Юридична відповідальність у системі військового управління (теоретико-управлінський аспект) : монографія. Харків : Юрайт, 2022. 180 с.

5. Комісарова Н. О., Ткаченко О. В., Мальцев В. В., Бейкун А. Л. Правова проблематика дієвості суб'єктів сил безпеки сектору безпеки і оборони з огляду на необхідність дотримання конституційних принципів діяльності. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2023. № 35. С. 86–96. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/21903/21080>

6. Мельник С. М. Зарубіжний досвід адміністрування національної безпеки й обороноздатності (на прикладі Італії, Великої Британії, Швейцарії). *Адміністративне право і адміністративний процес, інформаційне право*. 2019. № 3, ч. 2. С. 83–87.

7. Мельник С. М., Григоренко Є. І. Закон України «Про основи національного спротиву» в системі оборонного законодавства України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2022. № 34. С. 153–160. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/21240/20769>

8. Червякова О. В. Відповідальність за воєнні злочини: механізми та процеси відновлення суверенітету та безпеки України. *Форум права*. 2020. № 61(2). С. 150–162. URL: <http://forumprava.pp.ua/2020-n-2.html>

9. Червякова О. В. Відповідальність за воєнні злочини: через перехідне правосуддя до сталого миру та безпеки України. *Проблеми законності*. 2020. Вип. 150. С. 161–172.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал DCAF – Geneva Centre for Security Sector Governance. URL: <https://www.dcaf.ch/>

2. Офіційний веб-портал НАТО – Організації Північноатлантичного договору. URL: <https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics.htm>

3. Офіційний веб-портал НАТО – Women, Peace and Security. URL: <https://natolibguides.info/women>

4. Офіційний веб-портал ОБСЄ – Організації з безпеки і співробітництва в Європі. URL: <https://www.osce.org>

5. Офіційний веб-портал Міністерства оборони України. URL: <https://www.mil.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри військового права Військово-юридичного інституту. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/555-kafedryviiskovoiurydychnoho-instytutu.html>

НЕІК

Навчальний електронний інформаційний комплекс «Цивільно-військове співробітництво у Національній гвардії України». URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1382>